Jeden Bóg Ojciec i Jezus Chrystus — analiza tekstów

Jezus Chrystus — życie i nauka • Mk 1:9–11; J 17:1–3; 1 Kor 8:6; J 20:17

Myśl przewodnia

Badanie relacji Ojca i Syna wymaga egzegezy, porównania świadectw i rozpoznania historii doktryny.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

W Mk 1:9–11 narrator umieszcza trzy elementy sceny: Jezus zostaje ochrzczony, Duch zstępuje na Niego, a głos z nieba określa Go jako umiłowanego Syna. To opis wydarzenia, którego język łączy tożsamość Jezusa z Jego misją.

J 17:1–3 ma inną postać literacką: jest częścią modlitwy Jezusa. Jezus zwraca się do Ojca i mówi o posłaniu. Paweł w 1 Kor 8:6 formułuje wyznanie wiary w jednego Boga, Ojca, i jednego Pana, Jezusa Chrystusa. Każdy z tych tekstów wymaga zbadania sytuacji, odbiorców i słów.

Chrześcijanie wypracowali odmienne wyjaśnienia relacji Boga Ojca, Jego Syna i Ducha. Interpretacja trynitarna odwołuje się do całości świadectw o boskim statusie Chrystusa i o Duchu; interpretacja nietrynitarna szczególnie akcentuje rozróżnienie Ojca jako jedynego Boga i Jezusa jako Mesjasza oraz Syna. Przedstaw oba ujęcia uczciwie, a rozstrzygnięcia poddawaj badaniu tekstów.

Trzeba również odróżnić biblijne słownictwo od późniejszych terminów teologicznych. Brak danego terminu w jednym fragmencie sam przez się nie dowodzi fałszywości każdej koncepcji; znaczenie ma sposób uzasadnienia całości.

Zestawienie Mk 1:9–11, J 17:1–3, J 20:17 i 1 Kor 8:6 wskazuje na relacyjne odróżnianie Ojca i Jezusa Chrystusa. Zasadą egzegetyczną jest nieprzeskakiwanie od ról narracyjnych do pełnego systemu ontologicznego. W sporze chrześcijańskim istnieją różne odczytania tych fragmentów, między innymi trynitarne i nietrynitarne; rzetelne omówienie wymaga porównania argumentacji z szerszym kanonem, w tym z J 1:1–18. Kategorię „osoba” należy objaśnić historycznie, a nie narzucać tekstowi jako oczywiste znaczenie.

W krytycznym myśleniu obowiązuje zasada: „najpierw tekst, potem wniosek”. Osoby o różnych stanowiskach mogą wspólnie ustalić, co rzeczywiście mówi Mk 1:9–11, nawet jeśli rozbieżnie wyjaśniają naturę Chrystusa.

Cele lekcji

- Porównuje Mk 1, J 17 i 1 Kor 8:6 w ich kontekstach.
- Rozróżnia obserwacje tekstowe i późniejsze definicje doktrynalne.
- Uczciwie rekonstruuje dwa odczytania relacji Ojca i Syna.
- Potrafi odpowiedzieć: Czy Mk 1:9–11 samodzielnie definiuje późniejsze pojęcie Trójcy?

Przebieg zajęć

Problem seminarium — 6 min

Czy jedno wydarzenie może zastąpić analizę wszystkich wypowiedzi Nowego Testamentu?

Egzegeza tekstów — 15 min

Lektura Mk 1:9–11; J 17:1–3; 1 Kor 8:6; J 20:17. Po narodzinach Jezusa patrzymy na początek Jego publicznej działalności. Ewangelia Marka przedstawia chrzest Jezusa i głos z nieba, który nazywa Go umiłowanym Synem.

Porównanie odczytań — 13 min

Przeczytajcie Mk 1:9–11, J 17:1–3, 1 Kor 8:6, J 20:17. Zaznaczcie wypowiedzi explicite i wnioski wykraczające poza słowa autora.

Dyskusja oraz karta — 20 min

Zbudujcie dwie możliwie mocne rekonstrukcje argumentów: trynitarną i nietrynitarną. Każdy argument odnieście do tekstu, a następnie wskażcie jego ograniczenie. Dodatkowa wskazówka dla prowadzącego: Zestaw dwa stanowiska: przywołane wersety, założenia, mocne argumenty, pytania otwarte.

Wniosek i ograniczenia — 6 min

Sformułujcie listę twierdzeń pewnych tekstowo i kwestii otwartych do dalszego studium.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Co w Mk 1:9–11 jest obserwacją, a co wnioskiem doktrynalnym?

Narrator opisuje chrzest, Ducha i głos; pełne wyjaśnienie relacji osoby i natury wymaga dalszej pracy.

Jak rozróżnić stanowisko biblijne od późniejszego języka?

Sprawdzić słowa źródła i historię terminów.

Co jest słabością tendencyjnego porównania?

Przypisywanie drugiej stronie twierdzeń, których rzeczywiście nie głosi.

Czy Mk 1:9–11 samodzielnie definiuje późniejsze pojęcie Trójcy?

Nie. Przedstawia scenę chrztu; modele doktrynalne są wynikiem szerszego odczytania Biblii.

Pomoce dydaktyczne

- Biblie Mk 1, J 17, 1 Kor 8, J 20
- papier do mapowania argumentów
- zasady dyskusji

Wskazówki biblijne i wychowawcze

- Opis chrztu Jezusa w Mk 1 wskazuje na Ojca mówiącego z nieba, Jezusa i Ducha w odrębnych rolach narracyjnych. Nie wyprowadzaj z samej sceny kompletnego modelu ontologicznego. Odnotuj historyczne różnice interpretacji z szacunkiem.
- Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.
- Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.
- Mk 1:9–11 przedstawia chrzest Jezusa w Jordanie, zstąpienie Ducha i głos z nieba nazywający Jezusa Synem umiłowanym. W tekście mówiący, Jezus i Duch zostają opisani w odrębnych rolach narracyjnych.
- Słowo „Syn” w Piśmie Świętym wymaga odczytania w kontekście; w odniesieniu do Jezusa łączy się z Jego wyjątkową relacją do Boga, posłannictwem i autorytetem. Nie trzeba narzucać dzieciom spekulacji o biologicznym znaczeniu określenia.

• J 17:3 i 1 Kor 8:6 zawierają ważne wypowiedzi o Ojcu i Jezusie Chrystusie. Interpretacje wzajemnych relacji tych tekstów z J 1:1–18 różnią się między wspólnotami chrześcijańskimi; najpierw obserwuj sens każdego tekstu.

• Mk 1:9–11 opisuje wydarzenie z życia Jezusa. Nie zawiera rozwiniętej definicji doktrynalnej późniejszych wieków; w starszej grupie wolno omówić historyczny rozwój terminologii bez wzajemnego ośmieszania tradycji.

• W J 20:17 Jezus mówi o swoim Ojcu i o Ojcu uczniów. W interpretacji trzeba odróżnić sens tekstu od późniejszych modeli wyjaśniających naturę Boga.

• Nie rób z różnic teologicznych testu wiary nastolatka. Krytykuj rozumowanie, a nie osobę.

• Nie stawiaj osobistej wiary dziecka pod oceną. Ucz szacunku w sporach teologicznych. Nie wymagaj deklaracji przynależności doktrynalnej ani publicznego uzasadniania rodzinnej tradycji.

• Mk 1:9–11 mówi o chrzcie Jezusa i głosie z nieba. Rozważając Ojca i Syna, porównaj J 17:1–3 i 1 Kor 8:6; unikaj dopowiadania treści nieobecnych w danym wersecie.

• RED. II: Opis chrztu Jezusa w Mk 1 wskazuje na Ojca mówiącego z nieba, Jezusa i Ducha w odrębnych rolach narracyjnych. Nie wyprowadzaj z samej sceny kompletnego modelu ontologicznego. Odnotuj historyczne różnice interpretacji z szacunkiem.

• Teksty do porównania: Mk 1:9–11; J 17:1–3; 1 Kor 8:6; J 20:17

Kontynuacja w domu

Porozmawiajcie o tym, jak bronić swojego odczytania Biblii z szacunkiem dla innych.